Ч. 149 (14.047). Львів, субота 8. червня 1935. Poczłowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504.060. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло" Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. — Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Православні в Галичині рухаються.

Місійний комітет варшавсько-холмської дієцезії по нарадах у днях 30. і 31. травня рішив поділити православний деканат у Галичині з адміністраційних оглядів і з огляду на його величину на два деканати. Один з осідком у Львові залишиться далі під кермою архимандрита Фільотея, другий буде утворений для Лемківщини і ним буде кермувати о. Григорій Павлишин, відомий православний діяч і колишній редактор митрополичого „Слова" у Варшаві. Одночасно рішено заснувати православний монастир для лемків. Де буде його осідок, ще не знати.

Пятий унійний зїзд у Пінську.

ПІНСЬК, КАП. В днях 5., 6. і 7. вересня ц. р. відбудеться пятий унійний зїзд у Пінську в будинку лат. духовної семинарії. На зїзді виголосять реферати о. Урбан, редактор місячника „Оріенс", о. Неманцевич, професор папської семинарії в Дубні, о. Я. Воронецький і проф. о. Свірський, один з професорів греко-католицької Богословської Академії у Львові та о. Кирило ван Терневцен, проф. духовної семинарії в Пінську.

Зараз по зїзді епископ д-р Микола Чарнецький, апостольський візитатор для византійсько-словянського обряду, посвятить церкву оо. капуцинів східного обряду в Любешові к. Пінська.

Україна не признає договорів, які підписує в її імені наїздник.

Знаменна заява през. А. Лівицького.

„Журналь де Женев" поміщує таку заяву президента Андрія Лівицького:

„Тепер дуже часто у міжнародніх переговорах згадують імя України, ще більше у пресі, при чому не беруть під увагу суттєвих аспірацій цієї нації та її поглядів на події, що заходять у наслідку політики великодержав. Новий договір з СССР підписали 2. травня. Не вважаючи на модифікації, введені французьким урядом до тексту того дипльоматичного інструменту, його моральні користи для Совітів залишились так само поважні. Україна завжди протестувала проти співпраці, яка після підписання договору в Рапалльо запанувала між большевиками і Німеччиною та яка тріває 10 літ. Протестуємо теж проти всякої моральної і матеріяльної підтримки, яку далаб яканебудь інша велика держава Москві. Протестуємо проти підтримки режіму, що тримає під військовою окупацією Україну, Кавказькі країни, Туркестан, Карелію, Білорусь і інші неросійські краї.

Совітський уряд має на своїй совісті найбільші злочини, які колинебудь який уряд зробив підчас усієї історії людства. Його жертви — розстріляні, померлі в жахливій каторзі Північної Росії, знищені майже перманентним голодом сягають числа міліонів.

Коли договори, які підписує СССР, приносять Совітам безперечні користи, то дуже сумнівне, чи вони дадуть якунебудь союзницьку користь другому контрагентові.

Після кожного порозуміння з Совітами у краю, який шукав зближення з большевиками, слідує негайно оживлена комуністична пропаганда. З другого боку на випадок агресії, спрямованої проти союзника Совітського Союзу, ледви чи большевики будуть спішитись з допомогою, бо вони засадничо не признають зобовязань супроти „капіталістичних держав".

Врешті мусимо пригадати, що Україна, як і інші поневолені Совітами народи, не признає договорів, які в іх імені заключує уряд наїздника. На випадок збройного конфлікту совітський уряд ніяк не може рахуватись з помічю тих народів, які шукають тільки відповідної нагоди до повстання і віднискання своєї незалежности.

Україна гаряче хоче співпрацювати при устійненні засад світового мира для загального добра людства. Але, щоби можна рахувати на сили нашого краю, треба спершу повернути йому назад свободу та порозумітись з його власними представниками, свобідно вибраними народом. Всі підписи, які його гнобитель кладе в його імені, до нічого не зобовязують". (ВУ.)

Посвячення власного дому чит. „Просвіти" в Голоску Вел.

Яке значіння для нації має посідання міст, не треба писати. Воно величезне і нація всіми зусиллями старається на цьому відтинку дійти до якихсь здобутків. Боротьба за місто та — що для нас під теперішню пору може ще важніше — за передмістя повинна бути метою тих, що працюють на національній ниві на терені міст.

Українське передмістя Голоско Велике, колись ціле українське, нині вже напів спольщене — це обєкт, яким варт зацікавитись найширшим кругам львівського громадянства. Тимбільше, що є там люди, які розуміють вагу рятування загрожених національно мешканців Голоска. Кривавим потом, важкими трудами та жертвенністю грошей і праці збудували голощани свій Народній Дім.

Доцінюючи „Просвіту", як товариство, що веде працю від основ (а такої праці треба головно на Голоску!) основували голощани 25 літ тому читальню „Просвіти" а цього року викінчили свій „Просвітянський Дім". В неділю 9. ц. м. відбудеться торжественне посвячення власного дому читальні „Просвіти" в Голоску Великім. Після посвячення буде святочна академія, на якій голощани докажуть громадянству, що вони щось роблять.

Виділ читальні в Голоску Вел. сподіється, що львівські українці оцінять як слід його зусилля і громадно являться на тім великім для українського Голоска святі. Бо це не звичайне посвячення дому! Це доказ, що живемо і працюємо для спільної мети навіть там, де ми вже думали, що наші позиції на завжди втрачені.

Нехай-же посвячення дому „Просвіти" в Голоску Великім буде національною маніфестацією львовян, обєднаних одною просвітянською ідеєю і збратаних спільними почуваннями з усіми ідейними громадянами того передмістя Львова!

В Америці створять нову „Найру".

ВАШИНГТОН, 7. 6. ПАТ. Виконавча рада федерації праці, розжалоблена рішенням Рузвельта, повідомляє, що від хвилини оголошення присуду найвищого трибуналу бодай одному міліонові робітників зменшили зарібки та збільшили час праці. Рада додає, що припоручуватиме створення нової „Найри".

Як працює Український Національний Музей.

Розмова з дир. Іл. Свєнціцьким.

Тихо й непомітно, здалека від реклями й часописних статтей працює на культурному нашому фронті установа, про яку заговорили щойно з нагоди її ювилею — Національний Музей у Львові. В звязку з тим доручено мені поінформуватись про працю того Музею на місці — в заслуженого керманича тієї установи, дир. Іляріона Свєнціцького.

Дир. Свєнціцький працює у своїй канцелярії. Коли заявляю йому чого прийшов, бере мене до окремої кімнати і там — знаю, що забираю йому дорогий час — за папіроскою йде розмова. Не офіційне інтервю, бо дир. Свєнціцький має усміхнене обличчя і своєю ввічливістю нагадує скоріше доброго друга, як людину, якій ювилят — Національний Музей — так багато завдячує та в якого-я маю зробити інтервю.

— В оцій будівлі, де сидимо, — каже дир. Свєнціцький — під виставою є 3 кімнати. Крім цього 7 кімнат займає книгозбірня й архів (недоступні для публики) та 9 кімнат магазинів. Не такий то він малий музей, як вам здається. Є ще в ньому і два службові мешкання, а в новому крилі Музею є 7 саль під предметами, з чого 7 може вже відвідувати публика.

— Чи Музей має аж стільки експонатів, що постійно говориться про його тісноту?

— Тісно, бо тісно — сміється дир. Свєнціцький. — Отут виставлених для оглядин є яких 2500 предметів, а зважте, що більш як 50.000 їх стоїть здепонованих та зложених відповідно до ролів, у магазинах. Крім цього в нас є й велитенська бібліотека й архів, з якої 25.000 чисел упорядкованих та скатальогованих.

— Що це за бібліотека, пане директоре?

— Це не ужиткова бібліотека. Вона відноситься головно до книгознавства, отже до історії книги, історії мініятури та мистецького вивінування книги. В ній найдете не тільки рукописи та стародруки, книжки до історії мистецтва та спеціяльних питань (нар. мистецтво), але й безліч гравюр, дереворитів, графік і то українських і чужих, що звязані з нами. Є в ній рукописи від 12—15 віку, на папері від 15 в., кириличні стародруки від 1491 р. та архів історичних актів і грамот від кінця 15 в. Отже акти до історії церкви, багато до козаччини, історії господарства від 16 в., акти поодиноких місцевостей, економічні та судові акти, крім цього акти братських організацій від кінця 16 в. Якщо вам цікаво, то є ще й бібліотека до спеціяльних питань, головно до тих, з яких робимо виставки, отже франкіяна, мазепіяна, до світової війни і т. д.

— Ця бібліотека тільки відділ Музею — правда? А якийже головний відділ Музею?

— Наш Музей призначений головно під українське мистецтво: отже під твори мистецтва історичного, шталюгового від 14 в., мініятури й орнаментики в рукописах від 17 в. та металевого з княжої доби, а теж архітектурної пластики княжих часів Галича, побуту і нар. типів.

— Чи Нац. Музей, пане директоре, збираючи зразки мар мистецтва та іншого, не входить в дорогу иншим нашим музеям, чи може для цього є окремий поділ праці?

— Ні. Кожний наш музей працює для себе, хоч поділ праці між ними та взаїмне порозуміння повинно бути і я був завжди за тим. На жаль не вдалося такої співпраці, зрештою звичайної за кордоном, наладнати. А чейже археольогічні і природничі збірки та збірки до матеріяльної культури українського народу ми моглиб радо відступити в заміну за що інше. Щож, коли в нас музейництво розуміють так, що напр. такий спеціяльний музей як: „Покуття", збирає експонати навіть у Теребовельщині.

— Які були початки Національного Музею і як він розвивався в ході літ?

Дир. Свенціцький іде до своєї канцелярії і за хвилину вертає з кількома — пізнаю з вигляду — канцелярійними книжками.

— Зараз скажу вам це докладно. В лютім 1905 р. митрополит Шептицький рішив скласти зі своїх приватних збірок церковний музей і доручив це діло мені, може бути тому, що я мав уже під тим оглядом довшу практику. Цей завязок музею, що находився у 4 кімнатах теперішньої школи ім. Грінченка, мав не цілих 2 тисячі експонатів. Я почав ним завідувати, збирати нові екс понати і ось, як виказує цей інвентар з 1907 р., було в ньому 2629 чисел. Очевидно, число нерівнозначне з кількістю предметів, бо це число впливу, а під нього приходять нераз цілі збірки, скажім грошей, писанок, книжок. В 1912 р. Музей перенесено до палати при вул. Мохнацького, в 13. грудня 1913 р. віддано його до загального вжитку. Тоді Музей мав уже, ось вам катальоґ, 15.003 чисел. У часі війни Музей не мав втрат і працював далі. Тепер, у ювилейному році, катальоґ Музею виказує, як оце бачите, 30.256 чисел.

— Як розбудовується Музей?

— Вже в 1918 р. задумано розбудову Музею, бо не ставало місця для збірок. Ця розбудова мала йти коштом залізного фонду Музею, який створив фундатор його, митрополит Шептицький, і який основувався на чиншових каменицях при вул. Міцкевича, Землковського, та Петра Скарги — вартістю загалом 153.000 корон. В цей залізний фонд входить і цей будинок Музею при вул. Мохнацького, вартости 234.000 корон. Будову нового будинку почали під пров. інж. О. Пежанського, але нова будівля, що коштувала вже 159 тис. зол. і на викінчення якої треба ще яких 25 тис. зол. — це тільки частина пляну розбудови: Потрібне ще і друге крило, якого будова коштуватиме около 100 тис. зол. та надбудова цього центрального будинку. Щойно тоді міг би наш Музей сяк-так відповідати свому завданню.

— Як відсвяткує Музей своє 30-ліття?

— Щож? Відсвяткуємо в межах можливости. Влаштуємо ретроспективну виставку, більшу, як звичайно досі. Віддамо теж до загального вжитку новий будинок зі збірками історичного та народнього мистецтва, а якщо стане нам грошей — видамо якусь публікацію Музею, ювилейну.

— Отже Музей видає ще й свої публікації?

— Так. Ми видали досі 22 такі публікації. Оце вам покажу.

Дир. Свенціцький зникає знову на хвилину і приносить стирту важких та грубих книг. Це не звичайні книжки: ось така „Книгопечатання на землях України" — це книга з безліччю ілюстрацій, зразків письма та рисунків зі старих книг — европейська книга. Інші такі самі, а більшість з них має автором дир. Свенціцького.

— Які є взаємини Музею з громадянством і чужинцями?

— Взаємини? Річно відвідує Музей яких 2.000 осіб, у тому 10 проц. чужинців. Звязки маємо не тільчи з музеями Польщі, музеями слав'янських народів, музеями мистецтва та беремо участь у міжнародніх конгресах мистецтва і книгознавства.

— А теперішня Гоголівська вистава?

— Відвідують потрохи. Це вже 54 наша вистава спеціяльна. Першу, Шевченківську, влаштували ми у 1914 р. Від того часу щороку є 1—2, але назагал наш громадянин такими виставами мало цікавиться.

— Скільки персоналу працює в Музею?

— Всіх 8.

Тема рветься. Менш-більш знаю усе. Прошу ще дир. Свенціцького, щоб показав мені бібліотеку. Йдемо. Входимо в низку кімнат, заставлених знизу до гори грубими книжками. Це все книжки до історії мистецтва, книгознавства й передруки стародруків. В одній кімнаті самі білі круки: евангелія й інші церковні книги, писані рукою, перший Апостол, видрукований у Львові, біблія Острозька. І є тих книжок. А оце в панцирній касі, яку відчиняє дир. Свенціцький — справжні скарби: княжі грамоти на перґаміні з грубезними печатками, козацькі письма та книжки-стародруки, що мають неоцінену вартість. Від них бє подихом старовини, дорогої й безсмертної.

Всюди чисто, лад і порядок. Коли довідуюся з розмови, що 30-ліття Музею є водночас 30-літтям праці дир. Свенціцького в ньому і що рівно половина його життя минула в ньому — розумію, чому Музей звязують часто з іменем дир. Свенціцького.

На всьому тут пізнати руку його, руку батька, що цю установу любить, як своє життя...

Анатоль Курдидик.

Що думати про коедукацію в ґімназії?

Дискусійна стаття з фахових кол.

II.

А тепер пригляньмося доказам „проти" коедукації.

Наперед пригадаймо собі загально знаний і такий важний у вихованні факт, яким є **процес фізіольоґічного дозрівання**, що в інших літах переходить у хлопців, а в інших (вчасніших) у дівчат і який має ріжний в обох полів ритм і инше темпо.

Тому: чи є сьогодні розумний педаґоґ, який би не домагався брати основно під увагу ту ділянку при вихованні і навчанні?

І чи в тім часі є вказана і можлива коедукація, себто спільне виховання хлопців і дівчат? Не забуваймо також, що в тім часі хлопці і дівчатка інстинктовно від себе відсуваються, ставляться взаємно до себе недовірливо, а навіть вороже, — отже чи не зважаючи на це лицює легковажити голос природи й інстинкту та конче змушувати їх до спільного перебування?

Дальше — наука стверджує **іншу психіку** у хлопців і дівчат, особливо в часі дозрівання. Ельза Кронер, доц. берлінського універс., у своїй студії „Психіка жіночої молоді" стверджує, що психічний розвиток дівчат між 12—18 роком життя виглядає зовсім інакше ніж у хлопців, бо між одними й другими є відмінні сфери заінтересувань.

Як це погодити при коедукації?

Та вкінці памятаймо, що **етика** перестерігає перед дуже поважними небезпеками такої виховної системи.

У нас до швайцарських і голяндських відносин ще дуже далеко, а численні випадки в деяких місцевостях і школах, в яких аж влада мусіла інтервеніювати, повинні отворити нам очі на небезпеку коедукації.

Не зашкодить також почути погляди інших вчених на ту справу:

Німець Г. Генінґ кинув свого часу своїй суспільності таку пересторогу: **„Якщо хочете довести до деґенерації молоді, то дайте їй коедукацію!"**

В Ліверпулі в Англії по 20-літній практиці на домагання заслуженого директора й учительського збору розділили одну з найбільших тамошніх коедукаційних шкіл: „Holt secondary School".

На конґресі батьків і педаґоґів у Парижі 1933 р. славний америк. педаґоґ, проф. Геннін ствердив, що **„коедукація впровадила мораль молоді в оплаканий стан"**.

Тої самої гадки було багато інших вчених світової слави. Надзвичайно цікаво читати опінію самої молоді про коедукацію; обширний матеріял зібрав А. Дрийскі в книжці п. з. „Заґаднення сексуалізму дзецка і млодзежи школьней". Годі наводити тут всі голоси, але подам бодай два: учень VIII. кл. так пише: „Призязнь з часу перед дозріванням переходить в чисто змислову, яка веде молодь до гріху і проступків". А учениця VIII. кляси так висловлюється: „Доки дівчина є мала, так між 11—15 роком, коедукація впливає на неї відємно; виробляється в ній претенсіональність, яка ціхує її потім ціле життя. **Дівчата, якщо винесли з дому сяке-таке виховання, то серед хлопців остаточно його тратять"**.

Отже житева практика й наука кажуть нам, що вплив коедукації на молодь, особливо в часі дозрівання, є погубний, бо у хлопців приспішує й загострює полову побудливість, а у дівчат нахил до еротичних диспозицій і до затрачення цінних прикмет правдивої жіночости. Це є під оглядом суспільним і культурним великою шкодою; не вільно жінці затрачувати своїх відрубних прикмет чи провадити їх до знівелювання; навпаки, треба їх розвивати і удосконалювати, бо тільки тоді жінка внесе нові свої вартости в культуру, яка досі була занадто мужеською, отже однобічною.

Тому нове, правдиво поступове виховання домагається всестороннього виховання хлопців і дівчат, але не ідентичного, окремого а не спільного, бо не в тому річ, чи кожний пол зуміє ту саму річ робити однаково добре, але в тому, щоб кожний з них зумів творити згідно зі своєю психічною організацією і своїми питомими цілями.

Впадає також в око, що у Львові є так багато польських державних і приватних середніх шкіл, а ні одна не ввела у себе коедукації. Ще цікавіше, що польське громадянство у Кракові запротестувало проти спроб вводити коедукацію в середніх школах, так, що цей експеримент переводиться покищо тільки на українських дітях у головній мужеській ґімназії у Львові і в українській ґімназії у Перемишлі. (У Львові є дві жіночі ґімназії СС. Василіянок і одна „Рідної Школи").

По першім році тієї нової практики я спитав був покійного дир. Бабія, що він думає про коедукацію; небіщик відповів мені такими словами: **„Якщо б воно від мене залежало, то я до 24 годин все розігнав би! Коедукація рішуче шкодить і дівчатам і хлопцям!"**.

Тому можна не дивуватися н. пр. перекупці з Ринку, чи з Замарстинова, що вона посилає свою доньку між хлопців на виховання (вона думає, що донька цим способом скорше заміж вийде), але мені страшенно дивно, що навіть деякі інтеліґентні мами виявляють яскраву неграмотність у справах виховання своїх доньок, посилаючи їх до коедукаційної ґімназії! Видко, що на цю тему ніколи нічого не читали, ані не чули і не здають собі справу, яку погану прислугу роблять вони своїй власній дитині!

Справа заповажна, щоби її легковажити і відкладати, вже тепер мусимо піднести клич: **геть з коедукацією в середніх школах!**

Педаґоґ.

Ляваль створив уряд.

ПАРИЖ, 7. 6. ПАТ. Ляваль предложив президентові Лебрен таку листу кабінету: президія ради міністрів і міністер закорд. справ Ляваль; міністри без теки: Ерю, Марен, Флянден; справедливість: Берар; внутрішні справи: Паганон; м-ство війни: Фабрі; маринарка: Пієтрі; летунство: Денен; торговля і промисл: Бонне; фінанси: Реніє; освіта: Маркомб; публичні роботи: Льорен Ейнак; кольонії: Ролен; торг. маринарка: Рустан; праця: Фросар; ренти: Мопоаль; хліборобство: Каталя; публичне здоровля: Ляфон; почта і телеграф: Мандель; держ. підсекретар у президії ради міністрів і міністер до справ Ельзасу й Льотарингії: Блесо.

До нового кабінету входять 4 сенатори: Ляваль, Берар, Реніє і Рустан. Один міністер ґен. Денен є зпоза парляменту, всі інші є членами палати депутованих. 13 міністрів було вже в кабінеті Буїсона. Новими членами є Флянден і Фабрі з групи лівих республиканів.

Міністри зберуться нині в год. 17 в Єлисейській палаті, щоб устійнити текст урядової декларації, яку відчитають у палаті в год. 18.

ФРАНЦ. ПРЕСА ПРО УРЯД ЛЯВАЛЯ.

ПАРИЖ, 7. 6. ПАТ. Нинішня преса з глибокою полекшою пише про успіх місії Ляваля. Сама особа нового уряду спричинює спеціяльне задоволення щоденників, які висловлюють переконання, що відтепер для Франції стелиться певніша дорога.

Ляваль є без сумніву великий дипльомат, пише „Матен", і вміє вести внутрішні переговори так само витревало і зручно, як їх веде на зовнішнім терені. Треба сподіватися, що вся палата зуміє відповісти на його заклик.

„Ле Пті Парізіен" пише: Край відітхне спокійніше нині рано. Здається, що всяка небезпека віддалена, бо Ляваль є тепер певний, що скоріше добеться до мети, як його попередники. „Ле Попюлер" і „Л'Іманіте" домагаються, щоб розвязати палату

З нашої кооперації.

ЗЇЗД ОКРУЖНИХ СОЮЗІВ І ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ЦЕНТРОСОЮЗУ У ЛЬВОВІ.

Дня 9. червня ц. р. відбудеться в год. 11.30 в салі „Української Бесіди“ у Львові зїзд Окружних Союзів, скликаний Центросоюзом. На порядку нарад стоять такі справи: 1) Відкриття зїзду (голова НР. ЦК. пос. О. Луцький). 2) Загальний огляд організ- та матеріяльного стану відбудови Центросоюзу, плян праці та відношення до інших видів кооперації і до приватного світу (дир. Ю. Шепарович). 3) Ситуація і політика цін на ринку: а) спож. товарів, б) артикулів домашнього господарства (реферують провідники відділів). 4) а) Експорт і б) Збут на внутрішнім ринку: а) яєць (дир. Мартюк), б) живин (дир. Радловський). в) збіжа, стручкових ростин, насіння (дир. Творидло). По закінченні зїзду відбудеться в салях „Бесіди“ спільна вечера всіх учасників зїзду. Дня 10. червня відбудуться Загальні Збори Центросоюзу.

ПЕРШИЙ ВАКАЦІЙНИЙ КООПЕРАТИВНИЙ КУРС.

Рев. Союз Українських Кооператив проголосив записи на перший вакаційний кооперативний курс, який відбудеться в одній з наших гірських літниськових місцевостей у першій половині серпня ц. р. В програму курсу увійдуть: а) щоденні дообідні товариські сходини з дискусіями на звініційовану коротким рефератом, активну тему (передовсім з ділянки загальної кооперативної ідеольоґії, як також на важні організаційні теми); б) щоденні товариські прогульки і розваги; в) відвідини кооператив в околиці. Як референти виступлять чільні діячі нашого кооп. руху з центру і з місць. Курс треватиме 10—14 днів. РСУК подбає про замовлення домівки й евент. прохарчування для бажаючих. Кошти проїзду і харчу покриває сам учасник курсу, інші видатки покриває РСУК. Зголошення учасників приймає РСУК до 15. червня.

РІЛЬНИЧО-КООПЕРАТИВНА ПРОГУЛЬКА ДО ШВЕЦІЇ.

Ревіз. Союз Українських Кооператив і Т-во „Сільський Господар“ дістали на днях запрошення від „Центрального Т-ва Кулек Рольнічих“ у Варшаві взяти участь у прогульці до Швеції, яка відбудеться в днях 27—31. серпня ц. р. з Ґдині. У попередній прогульці цього Т-ва до Данії в травні ц. р. взяло участь 8 наших кооператорів. Зголошуватися до РСУК можуть усі ті, що цікавляться рільництвом і кооперацією та хотять притім переїхатися морем і побачити Стокгольм. Прогульковці оглянуть поза Стокгольмом взірцеві рільні господарства, кооперацію та рільничі школи. Кошти прогульки від особи 140 зол. і 3 зол. вписового, числячи від Ґдині.

РСУК СУПРОТИ ЗРОСТУ БОРГІВ ПО КООПЕРАТИВАХ.

Дирекція РСУК загрозила на днях 12 кооперативам равського району виключенням з членів РСУК за те, що ті кооперативи не тільки не здержали боргування, а ще й в останнім часі борги побільшили.

КРАВЕЦЬКА КООПЕРАТИВА В МОСТАХ ВЕЛИКИХ.

У Мостах Вел. заснували місцеві кравці в жовтні 1933 р. свою ремісничу кооперативу „Стрій“. Кооператива має 28 членів, з того 16 кравців. Кооператива має свій льокаль, де кравці працюють на своїх машинах. Тому, що в кооперативі згуртувалися найліпші фахівці того містечка, кооператива дістає багато замовлень і розвивається гарно. Крім шиття одягів кооператива веде продажу текстильних товарів і реґулює на них ціни в містечку. **В. Л.**

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Міністер Бенеш виїхав до Москви.

— Совітський уряд переслав генеральному секретареві Ліґи Націй суму 400 тис. рублів, як першу членську вкладку.

— 5. червня в почі над Кореєю лютувала жахлива буря. Згідно з дотеперішніми вістками у порт Ґенеан хуртовина знищила 500 домів. Рибацька фльотиля з 89 суден, що була на морі, не повернула до пристані. Корабель „Кайшо-мару“ разом з 28 членами залоги затонув.

— Палата льордів прийняла проєкт закону про реформу конституційного устрою Індії та відложила засідання до 17. ц. м.

З української преси.

Москвофільський провід і релігія.

Найновіше число „Гром. Голосу“ (ч. 21. з 8. червня) приносить цікаву статтейку під поданим вгорі наголовком. У тій статтейці читаємо:

На зболілім тілі українського народу є багато болячок. Одна з таких ран — це останки москвофільського руху, котрий основується виключно на національній несвідомості частини нашого народу.

Інше діло з так званим політичним проводом москвофільського руху. Провідники — це вчені люди і дуже добре знають, що їх ціла робота йде на шкоду свого рідного народу. Про причини їх поведінки нема що говорити, бо ці причини відомі.

Що з себе уявляє цей москвофільський провід, може показати такий приклад: Москвофільський провід назовні формально належить до унійтської католицької церкви, але рівночасно робить „око“ до православної церкви. Але це ще не кінець дволичности, котра дозволяє москвофільським редакторам належати до католицької церкви, а дописувати до православних ґазет і вести пропаґанду за православієм. Ці провідники, як показується, є трьохличні. Як довідуємося припадково від учасників *конгресу методистів*, що відбувся у 1930. р. в Кляжеві б. Варшави, москвофільська делеґація явилася на конгрес методистів і там заявила, що цілий москвофільський („русский“) рух переходить до секти методистів. У делеґації були два чолові редактори „русских“ ґазет зі Львова (під проводом ред. С. Б.). Вони між іншим говорили також іменем „общества Качковского“ та запропонували іменем його членів перехід 350.000 осіб (?) до методистів разом з домівками читалень, котрі можна перемінити на церковні святині методистів і т. д. Від себе москвофільський провід просив тільки відповідних фондів на дальший розвиток та удержання „движенія“.

Методисти показалися все таки тактовними людьми. Вони не захотіли мішатися в підкопну „працю“ москвофільського проводу і пропозицію відкинули.

З цієї причини цей провід лишився далі формально греко-католицьким, а фактичним пропаґатором православія.

Так розуміють ці пани своє відношення до релігійних справ.

Національну свідомість ширить українська книжка і преса, тому жертвуйте датки на купно книжок для наших братів на заході.

Д-Р ІВАН КОПАЧ

Про людський світогляд.

14. квітня ц. р. відбулася в „Товаристві українських письменників і журналістів“ у Львові прилюдна дискусія на тему: „Чи письменник мусить мати світогляд?“ Д-р М. Гнатишак заступав становище „так“, д-р М. Рудницький становище „ні“. Про вислід дискусії пише сам п. Рудницький у фейлетоні „Діла“ ч. 115. так: „Спроба дискусії скінчилась повною невдачею“. Я був на тій дискусії, забирав навіть голос і мушу оказати, що вона скінчилась саме повною побідою позитивного становища. Бо всі промовці заявились за д. Гнатишаком, а навіть сам п. Рудницький, як то можна було запримітити, став почувати себе дуже ніяково, коли деякі бесідники почали звертатися до нього, як до „типа без світогляду“, очевидно, у тім пересвідченню, що він чейже не заступає тези „ні“ проти свого власного ліпшого „я“. Отже „невдача“ справді була „повна“, але тільки для неґативного становища п. Рудницького. В тім факті нема, очевидно, нічого дивного ані докірливого. То був тільки простий висновок із даної ситуації. Бо хто ставить питання: „Чи письменник мусить мати світогляд?“, той вже тимсамим допускає льоґічно побіч відповіди „так“ також відповідь „ні“. Інша річ, чи ту неґативну відповідь можна оперти на явищах із дійсного людського життя.

Д-р М. Рудницький старається ратувати те своє неґативне становище ще й по оттій публичній дискусії у фейлетонах „Діла“ чч. 115. і 117. В цій цілі він різко відділює від себе: 1) „письменників“ від інших людей, ба навіть від „публіцистів“ і „критиків літератури“; 2) „думки та ідеї“ чоловіка від його „уяви“; 3) „ясний, твердий, непохитний світогляд“, мовляв, „фільософічний“, від звичайного людського „світоглядика, склеєного по домашньому“. Приймаючи, що „думки та ідеї“ можуть повставати і держатися у чоловіка й без його „уяви“ як його світогляд, а „письменник орудує образами, не поняттями“, він твердить дальше, що „сотні великих письменників і творів не дають нам ніякого світогляду тому, що самі його в собі не мають“. Але — дивним-дивом він рівночасно вилучує від тих своїх сотень великих письменників без світогляду Канта, Ґетого і Шекспіра, а назагал стверджує: „Нам усім ніяково признатись, що ми не маємо світогляду, тимто світоглядом радо називаємо свої погляди на всі життєві справи...“ Ба, він вкінці й самих письменників не хоче звільняти від обовязку „боротись за світогляд, старатись його мати“. „Але“ — додає — „мати світогляд і шукати його це два ріжні психольоґічні стани“.

Так виглядає в коротких словах відповідь п. Рудницького на питання: „Чи письменник мусить мати світогляд?“ Очевидно, він списав її і видрукував у „Ділі“ не для себе, а для нас грішних, читачів „Діла“, щоби нас поучити й освітити щодо тої так дуже важної соціольоґічної проблеми. Щож думати нам про неї? Чи можна нам нею вдоволитися? На мій погляд: ні! Чому? Бо вона: 1) іґнорує факти з дійсного людського життя; 2) навіть як чиста теорія має в собі богато суперечностей. Таж таких розрізів і комірок, як їх собі тут своєрідно й самопевно установляє п. Рудницький, у дійснім людськім житті взагалі нема. Преців письменник не перестає бути чоловіком. А хоч психольоґи з методичних оглядів й говорять окремо про враження і почування та емоції чоловіка, то всеж памятають добре про те, а часто навіть і читачам те виразно пригадують, що ті, т. зв. психічні елементи, то тільки теоретичні абстракції, які не мають у дійсности жадного свого окремішного буття, лише належать взаїмно до себе як нерозривні сторінки чи атрибути одиноко дійсних у життю цілостних проявів душі, тобто проявів душі як цілости. Немаж преців у дійсності вражінь без почувань, а почувань без емоцій і навпаки. І коли п. Рудницький пише: „суцільний погляд на світ протиставляємо враженням, настроям, навіть цілій уяві“, то треба якнайрішучіше ствердити, що таке „протиставлення“ є в дійсності взагалі неможливе. Бо якби із світогляду вилучити враження, настрої та уяву, то не було би вже й світогляду тому, що він-же із тих саме елементів і складається. І так само без жадної реальної вартости є й твердження п. Рудницького, що „мати світогляд і шукати його це два ріжні психольоґічні стани“. Бо дійсне людське життя не знає жадного психічного стану без якогось, хочби найменшого, світогляду, а стан шукання за світоглядом є вже тимсамим і сам світоглядом, і то власне нормальним людським світоглядом. Таж світогляд не є якимсь мов би мячиком поза чоловіком, що можна його взяти до рук або й ні, тільки він є саме інтеґральним, і то конечно присущим, змістом всякого нашого психічного стану. І тим власне й пояснюється той факт, що, коли я на дискусії звернувся до присутніх із запитом, чи є хто між ними без світогляду — а було їх там богато двісті люда обох полів, а між ними, як посвідчає п. Рудницький, „теж письменники“ та одиниці, які розуміли вибрану тему“ — ніхто не зголосився, навіть і п Р. ні, хоч і заповів на початку дискусії дуже рішучо, що буде заступати тезу „ні“.

Отже я думав і думаю дальше, що письменник мусить мати світогляд, бо кожний живий чоловік мусить якийсь мати — все одно: ширший чи вужчий, вищий чи нижчий, ясніший чи темніший і т. д. Світогляд, тобто „погляд на світ“ є для чоловіка немовби дороговказом чи там компасом у його зносинах з окружаючим його світом. А будує він його собі від приходу на світ аж

Процес 24 українців у Тернополі за приналежність до ОУН

НЕМА НІМИХ АДВОКАТІВ.

У середу 5. ц. м. розпочався в Тернополі перед лавою присяжних процес 24 молодих українців, обвинувачених у приналежности до Організації Українських Націоналістів (ст. 97 § 1 кк.), що має покінчитися щойно 15. ц. м. Обвинуваченими є: 1) **Олександер Стешин,** син Івана й Евдокії, літ 22, греко-кат., нежонатий, столяр; 2) **Василь Тимків,** син Івана й Анни, літ 23, греко-кат., нежонатий, рільник; 3) **Василь Волинець,** син Михайла і Магди, літ 22, греко-кат., нежонатий, рільник; 4) **Дмитро Умриш,** син Михайла й Анастазії, літ 33, греко-кат., жонатий, рільник; 5) **Евген Круговий,** син Дмитра й Евдокії, літ 21, греко-кат., нежонатий, рільник; 6) **Ілько Фридрих,** син Михайла і Керинії, нежонатий, рільник; 7) **Дмитро Гавриш,** син Ілька і Юлії, літ 24, греко-кат., нежонатий, рільник, у хвилині арештування канонір при полку легкої артилерії в Золочеві; 8) **Михайло Гавриш,** син Ілька й Юлії, літ 23, греко-кат., нежонатий, рільник, у хвилині арештування стрілець при 28. полку піхоти в Лодзі; 9) **Юліян Круговий,** син Петра і Ксені, літ 25, греко-кат., нежонатий, рільник — всі обвинувачені від 1) до 9) уродилися і замешкалі в Березовиці Великій, повіт Тернопіль; 10) **Антін Констанкевич,** син Миколи й Анни, літ 20, греко-кат., нежонатий, кімнатний маляр, уроджений і замешкалий у Теребовлі; 11) **Володимир Гринів,** син Івана і Марії, літ 24, греко-кат., нежонатий, студент I. року прав, уроджений в Куликові, повіт Жовква, зам. у Теребовлі; 12) **Фелікс Кордуба,** син Петра і Юлії, літ 27, греко-кат., нежонатий, студент економії, урodж. і зам. в Тернополі; 13) **Петро Джус,** син Петра і Параскевії, літ 23, греко-кат., нежонатий, урodж. і зам. в Тернополі, у хвилині арештування стрілець при 28. полку піх. в Лодзі; 14) **Василь Пастушенко,** син Романа й Анни, літ 25, греко-кат., нежонатий, торговельний помічник, урodж. і зам. в Шилах, пов. Збараж; 15) **Теодозій Сірант,** літ 22, син Івана і Марії, греко-кат., нежонатий, абсольвент торговельної школи, урodж. і зам. в Березовиці Великій, пов. Тернопіль; 16) **Степан Ярослав Круківський,** син Івана і Юлії, літ 22, греко-кат., нежонатий, бувший студент прав, тепер без заняття, урodж. і зам. в Теребовлі; 17) **Орест Гринів,** син Івана і Марії, літ 22, греко-кат., нежонатий, без заняття, урodж. в Куликові пов. Жовква, зам. в Теребовлі; 18) **Павло Штик,** син Василя і Магди, літ 22, греко-кат., нежонатий, кравецький челядник, урodж. і зам. в Теребовлі; 19) **Осип Гончар,** син Івана і Тереси, літ 25, греко-кат., нежонатий, рільник, урodж. і зам. в Лошневі, пов. Теребовля; 20) **Осип Пасіка,** син Андрія і Тереси, літ 23, греко-кат., нежонатий, зарібник, урodж. і зам. в Лошневі; 21) **Павло Федчишин,** син Сотера і Катерини, літ 23, греко-кат., нежонатий, столярський термінатор, урodж. і зам. в Лошневі; 22) **Михайло Фриз,** син Данила й Оксани, літ 23, греко-кат., нежонатий, торговельний помічник, ур. і зам. в Теребовлі; 23) **Степан Пророк,** син Михайла і Юлії, літ 25, греко-кат., жонатий, рільник у Підгірянах, урodж. і зам. в Теребовлі і 24) **Семен Гончар,** син Івана і Катерини, літ 30, греко-кат., жонатий, зарібник, урodж. і зам. в Лошневі.

Всі обвинувачені за те, що в 1934 р. на території полудневo-східних воєвідств, зокрема у тернопільському воєвідстві, беручи участь в організації під назвою „Організація Українських Націоналістів", допустилися цим злочину державної зради зі ст. 97 § 1 кк. Обвинувачених арештували ще в жовтні м. р. і від цього часу сидять вони всі досі у слідчій вязниці тернопільського окружного суду. Деякі арештовані у хвилині арештування відбували чинну військову службу, а обвинувачені **Юліян Круговий, Володимир Гринів, Фелікс Кордуба й Василь Пастушенко були в ізоляційному таборі в Березі Картузькій,** звідки після виявлення конспірації перевезли їх до тернопільських арештів.

Розправу веде віцепрез. окружного суду д-р **Вендриховський;** вотують окр. суддя **Герман** і начальник городського суду **Карчевський;** обвинувачує віцепрокуратор **Венцковський;** боронять адвокати зі Львова: проф. **д-р Волод. Старосольський** (6 обвинувачених), **д-р Ст. Шухевич** (9 обвинувачених) і **д-р Лев Ганкевич** (7 обвинувачених) та місцеві адвокати: **д-р Погорілес** (обв. Стешина) і **м-р Гринкевич** (обв. Сіранта). Лава присяглих складається у величезній більшости з польських селян; з українців у лаві присяглих нема нікого. Німа оборона, яку предсідник д-р Вендриховський визначив з уряду і яка після уведеної ним практики мала сидіти безперервно до кінця розправи, всупереч виразній постанові ст. 89. уступ а) кодексу карної процедури, звільнена цілковито (24 тернопільських адвокатів, між ними і пос. д-р Степан Баран) і, здається, на будуче вже більше в Тернополі її не буде.

На нинішній розправі відчитано обширний акт обвинувачення. Зачинається він довгою історією про повстання і формування Організації Українських Націоналістів, якої початок виводить від групи старшин УГА і Корпусу Січових Стрільців, що у липні 1920 р. утворила Колегію Українських Військових Організацій, поставивши собі за мету — як каже її приказ з 2. вересня 1920 р. — викликати у відповідному часі збройний виступ в ціли освободження українського народу. Це були перші початки Української Військової Організації (УВО). Конгрес Українських Націоналістів, що відбувся у Відні в днях від 29. січня 1929 до 3. лютого 1929, покликав до життя як одиноку Організацію Українських Націоналістів (ОУН), що творила спочатку політичну прибудівку до УВО і приняла на себе працю з обсягу рефератів: організаційного, політичного і розвідчого. УВО задержала тільки боєвий реферат, але з ходом часу, а саме в 1930 р., ОУН приняла і цей реферат, так, що відтоді УВО залишилась тільки організаційною одиницею ОУН, задержуючи лиш свою давню назву з огляду на деякі свої традиції.

Виконавчим органом ОУН є т. зв. Провід Українських Націоналістів з осідком за кордоном, що має за завдання кермувати цілою діяльністю організації. Цей орган складається з голови і референтів, що стоять на чолі окремих референтур, а саме: організаційної, політичної, військової, ідеольогічної, пропаганди, звязку і фінансової.

Адміністраційно ділиться ОУН на краї, округи, повіти і райони, а кожна з тих одиниць підлягає т. зв. екзекутиві краєвій, окружній, повітовій чи районовій під проводом команданта даної екзекутиви. Найнижчою одиницею є т. зв. пятки, зложені з пятьох членів ОУН під проводом команданта. Якщо йде про вступ до ОУН, то не вимагають ніяких формальностей, тим більше, що навіть не заприсягають членів нижчих організаційних ступнів.

Дальше акт обвинувачення обговорює докладно діяльність ОУН, що веде і терористичну акцію, а головно ідеольогічно-пропагандову своїми видавництвами „Розбудова Нації", що виходить у Празі та іншими публікаціями, які контрабандою пересилаються до краю в ціли кольпортажі. Краєва екзекутива ОУН видає „Бюлетин", „Юнака", „Наше Становище" „Сурму", ріжні комунікати, прикази й інструкції для своїх членів та летючки для поширювання серед українського громадянства. Краєвий провід ОУН звертає теж велику увагу і на пресу і під його впливом були зліквідовані державною політичною адміністрацією часописи „Наш Клич" і „Наш Фронт".

По цьому великому вступі, з якого подано тут тільки найважніші уступи, переходить акт обвинувачення до характеристики діяльности поодиноких обвинувачених, серед яких виріжняє три головні місцеві групи: березовицьку (10 членів), теребовельську (7 членів) і лошнівську (4 члени). Крім цього є двох обвинувачених з Тернополя (Фелікс Кордуба, що мав бути окружним комендантом ОУН і Петро Джус) та Василь Пастушенко з Шилів, що по словам акту обвинувачення займався організацією ОУН у збаражському повіті, а літературу ОУН діставав від обв. Евгена Кругового, котрого акт обвинувачення вважає за команданта ОУН у Березовиці Великій. Діяльність обвинувачених на думку прокуратора сягає ще кілька літ назад, коли то дехто з них, головнож обв. Фелікс Кордуба, стояв у звязках з Василем Турківським з Вікна біля Грималова в Скалатщині, засудженим вже у Львові за приналежність до ОУН. Літературу ОУН доставлювано теж до Теребовлі, а у проводі теребовельської організації стояли обв. Гринів та обв. Констанкевич, що передавали її дальше до Лошнева та постаралися про організацію там відділу ОУН.

Цілу організацію розконспіровано по словам акту обвинувачення зовсім припадково після арештування обв. Олександра Стешина.

У звязку з убивством мін. Перацького у Варшаві і директора гімн. Івана Бабія у Львові літом м. р. влада розвела дуже сильну обсервацію над всіми особами, про котрих знала

то гробової дошки. До тої будови він бере передовсім свій власний досвід, але ніяк не може обійтися й без досвіду інших людей, який приймає на віру або перевіряє. Деякі елементи того світогляду (особливо т. зв. математичні та фізикальні) є розмірно прості й легкопонятні (нпр., що два і два є чотири; що вогонь пече, а вода тече; що цукор солодкий, а полин гіркий і т. д.); інші ж (особливо т. зв. соціольогічні) є складніші і більше непрозорі (нпр., що добре, а що зле; що корисне, а що шкідливе і т. д.) Для устійнення правди і вартости перших вистарчить часто навіть одиничний досвід чоловіка; для перевірки других треба іноді досвіду навіть цілого ряду людських поколінь і то впродовж довгих віків, а то й тисячеліть історії людства. Тому то Ґете й каже:

> Wer nicht von dreitausend Jahren
> sich weiss Rechenschaft zu geben,
> bleibt im Dunkeln unerfahren,
> mag von Tag zu Tage leben.
> (West-Östlicher Divan)

т. зн. „Хто не вміє здати собі справи із 3000 літ (Ґете має тут на думці історію людства від Гомера почавши), той може собі з дня на день жити, але залишається без ширшого досвіду в темряві".

Що і як бере собі чоловік із свого і чужого досвіду до свого світогляду та як ним орудує відтак у світі, то залежить уже від вродженого йому характеру і таланту, а заразом становить про силу і вартість його особи між людьми. І рішає тут не скількість матеріялу, тільки ступінь панування чоловіка над матеріялом. Чим вищий той ступінь, тим вища особовість чоловіка*) А пізнаємо її не тільки з того, що чоловік говорить, але — і то є річ головна! — з цілої його поведінки у світі; у письменників, очевидно, також з того, що і як вони пишуть. Найважніший момент тої особовости Ґете зясовує раз так: „Жаден чловік не дивиться на світ зовсім так само як другий; а ріжні характери будуть часто ріжно прикладати у життю одну і ту саму засаду, яку згідно разом признають. Ба навіть і той сам чоловік не все є згідний у своїх поглядах і судах: давніші пересвідчення мусять відступати місце пізнішим. Та нехай собі подивові думки і погляди навіть і не видержують усіх проб, коби тільки чоловік на своїй дорозі був вірний собі самому й іншим". (Вступ до Пропилеїв). І той момент вірности (т. зн. правдивости, щирости, ретельности) супроти себе самого й інших є власне й головним критерієм вартости всякого людського світогляду. Його вимагає від людей також Ісус Христос, коли каже: „Ваше слово нехай буде: так, так! ні, ні! (Євангеліє Матея 5, 37). І тому саме найслабшою сторінкою становища п. Рудницького до питання про письменницький світогляд я уважаю саме оте його безнастанне хитання між „так" а „ні", яке вражає ще тим більше, що виступає під гомінким гаслом і прапором рішучої самопевности. Не можнаж преціnь тому самому чоловікови до тої самої оправи під тим самим оглядом займати рівночасно становище „так" і „ні", бо такі два становища взаїмно себе виключають. А як не вирішив ще чоловік якоїсь справи для себе самого, то очевидно не може, а тим самим і не повинен вирішувати її й для інших.

(Докінчення буде.)

*) Ґете пише: „Die neuere Zeit schätzt sich selbst zu hoch wegen der grossen Masse Stoffes, den sie umfasst. Der Hauptvorzug des Menschen beruht aber nur darauf, in wiefern er den Stoff zu behandeln und beherzschen weiss". (Zur Farbenlehre

конфіденціонально, що є членами ОУН. Ця обсервація довела до арештування у Львові 20. серпня м. р. обв. Стешина на організаційному контакті з членом ОУН Дмитром Сусиком, арештованим тоді під замітом співучасти в убивстві дир. Івана Бабія. Стешина висилав до Львова по літературу ОУН обв. Евген Круговий і дав йому „грипс" до передачі. Стешин зійшовся у Львові зі Сусиком, від якого на сирійському цвинтарі дістав літературу. Дмитра Сусика — він тепер у львівській слідчій вязниці — слідила весь час тайна поліція і арештувала його безпосередньо по контакті зі Стешином, якого теж тоді арештовано та забрала при особ. ревізії у Сусика „грипс" Е. Кругового з домаганням доставити літератури ОУН, а у Стешина відобрала доставлену йому у Львові Сусиком згадану літературу. Арештований Стешин при поліційному переслуханні видав обвинувачених Кругових, Гавришів, Ухриша, Тимкова, Волинця, Пастушенка й інших, котрих арештовано, а вони знову видавали дальших. Так дійшла поліція до Констанкевича в Теребовлі і нитка по нитці виарештувала всіх, що нині засіли на лаві обвинувачених, бо один засипував другого. Вправді більшість з обвинувачених відкликала свої перші зізнання, при чому дехто з обвинувачених подав, що поліція вимусила ті зізнання биттям, але акт обвинувачення не дає цьому віри і їх оборону вважає викрутом. Раз відкликав свої зізнання й обв. Стешин, але вже чергового дня перед слідчим суддею піддержав у цілости свої первісні обтяжуючі зізнання. До розконспірування лошнівської групи причинився найбільше Нестор Миськів з Лошнева, що був теж арештований, а тепер буде зізнавати як свідок.

До розправи покликує прокуратор 17 свідків, між ними — як звичайно у таких справах— багатьох поліційних функціонарів.

Розпочалося переслухування обвинувачених по черзі. Оборонці щойно після цього поставлять внески на допущення доказів з переслухання деяких відводових свідків на факти оборони обвинувачених.

—o—

Вияснення.

В „Ділі" ч. 19 з дня 28. І. 1933 та ч. 346 з дня 24. XII. 1934. помістили ми статтю п. н. „Як господарять москвофіли" і „Розгул і розвал", у яких м. і. нарушено честь Вп. Семена Білинкевича віцесеніора Ставропігійського Інституту.

Громадський Суд у повищій справі пп. інсп. В. Кузьмовича й адв. А. Павенцького ствердив по докладнім перевіренні дійсного стану і дотичного автентичного протоколу, що зміст названих статтей, у яких закинено С. Білинкевичеві, що „знав про зловживання в „Защиті Землі", а проте не запобіг, щоби Ставропігія дала 40.000 зол. гарантії для „Защити Землі", та що „виступав проти проектованої умови в справі корисної для друкарні Ставропігії церковним кругам на засіданнях Виділу" — є незгідний з правдою.

З уваги на те, закиди, зроблені Вп. С. Білинкевичеві, є безпідставні та кривдячі.

У Львові, 28 травня 1935 р.

Володимир Кузьмович, Александер Павенцький.

*

ВІД РЕДАКЦІЇ: Поміщуючи оце вияснення громадського суду, тимсамим даємо сатисфакцію Вп. С. Білинкевичеві за мимохіть зроблену нами йому кривду.

За моральне й національне виховання.

При кінці кожного шкільного року батьки звичайно є на роздоріжжі: вони не знають, до котрої школи записати дитину. Дбайливі батьки ставлять сьогодні до шкіл великі вимоги; вони хочуть, щоб: 1) виховати молодь у моральному дусі і виплекати в неї сильні кришталеві характери; 2) розбудити в учнів національні почування та патріотизм і 3) щоб учні з свідоцтвом школи мали доступ до фахів, що дають хліб у руки. Є це розбіжні вимоги і рідко котра школа їх одночасно сповняє. Всеж таки існує вже від 5-ти літ одинока школа цього роду, що справді вдоволяє всі три вимоги батьків. Тією школою є *гр.-кат. Мала Семинарія*, яку оснував ще в 1930. р. Екселенція Митрополит.

Це середня школа, що підготовляє учнів до вищих богословських студій, виховує їх на тривких морально-релігійних засадах, поглиблює релігійне життя та різьбить непохитні характери, такі дуже потрібні українській нації. Ця школа залежна від Митрополичого Ординаріяту (на основі конкордату) і має змогу дати направду християнське виховання. Одночасно згідно з вимогами сучасної педагогіки школа намагається відповідними методами виробити у молоді самостійність та активність і розвинути всі її психічні здібности, як теж скріпити фізичне здоровля.

Врешті справа значіння свідоцтв школи. З її свідоцтвом зрілости приймають на теольогію всіх греко-католицьких богословських факультетів. Одначе абсольвенти школи не мусять вступати на теольогію; вони мають право записатися на котрийнебудь факультет в університетах у Грацу, Відні, Лювені (Бельгія) і Загребі. Дальше в програмі навчання є все те, що і в державних школах, так, що учень може легко перейти до державної гімназії, або здати державний іспит зрілости.

В найблизшому шкільному році будуть отворені І.—V. кл. гімназійного клясичного типу. І. і II. кл., в яких учні вчаться латинської мови, одночасно мають такий плян навчання, щоб учні по їх скінченні могли перейти до І. кл. гімн. нового типу (давніша III. кл.), а III., IV., і V. кл. відповідають теж програмі І., II. і III. кл. нового типу (давніше III., IV. і V.)

Вступні іспити до всіх кляс перед феріями відбудуться 14., 15. і 19. червня ц. р.

Всі батьки, що дбають про моральне й національне виховання, повинні післати своїх синів до одинокої цього роду школи на українських землях, а то тим більше, що оплати в школі не є вищі, як у державних школах.

—o—

Головний комітет для вшанування памяти Пілсудського.

У Варшаві повстав Комітет для вшанування памяти марш. Пілсудського. Комітет складається з поверх сто представників політичних, військових, церковних, культурно-освітніх і суспільних кол польського громадянства і має на меті згармонізувати всі проекти, що виринули в найріжнородніших формах у ріжних сторонах Польщі. Стверджено, що є їх за багато, і тому більшість з них не може бути зреалізована. Для успішнішого виконання свого завдання в комітеті вибрано президію під проводом голови ради міністрів В. Славека та виконний комітет під проводом ген. Длуґошевського.

З організаційного руху.

Повітовий Зїзд УНДО в Камінці Струмиловій.

Дня 30. травня ц. р. відбувся з ініціятиви Повітового Комітету УНДО повітовий зїзд при співучасти около 100 членів у великій салі „Народного Дому" в Камінці Струмиловій. Зїзд відкрив короткою промовою о. шамб. *М. Цегельський*, який запросив до президії пп. *Р. Пекарського і П. Хімку* та до протоколування п. *О. Мулькевича*. Опісля о. Цегельський представив присутнім посла д-ра С. Біляка, який приїхав на зїзд від Ц. К. УНДО зі Львова. *Д-р Біляк* представив у 2-годинній промові ядерно теперішнє політичне положення українського народу на тлі міжнародної конюнктури, зокрема наше положення в Польщі. Промову виголосив з питомою красномовністю, так, що присутні слухали з великим зацікавленням і не опамятались, як промовець скінчив свій реферат.

Опісля вивязалась дискуся, в якій забрали голос: о. шамб. Цетельський, д-р Мінко, д-р Лемішка, д-р Сайкевич, м-р Сагай, Чинчар, Михайлишин, о. Лиско, о. Сивенький та інші яким відповідав д-р Біляк. Порушувано всякі актуальні справи з політичної ділянки і з інших, звязаних з політикою; передовсім зясовуба о повищі справи на тлі місцевих і повітових відносин.

По дискусії приступлено до вибору Повітового Комітету, до якого увійшло сімнадцять осіб з правом дальшого кооптування (в потребі). До Комітету увійшли: о. шамб. Цегельський, Осип Мулькевич, д-р Мінко, Кортак, д-р Лемішка, інж. Черняк, о. Папківський, М. Маляховський, П. Хімка, С. Рогоцький, І. Гуньовський, м-р Ю. Ваньо, Ю. Гавлюк, В. Кондюх, К. Мацюк, о. Артимишин і М. Туркевич.

По виборі д-р Біляк пригадав нововибраному Комітетові його обовязки і побажав йому якнайуспішнішої праці.

Вкінці за внесення п. Осипа Мулькевича збори ухвалили отсі резолюції:

Повітова нарада в Камінці Струмиловій з дня 30. травня 1) стверджує, що лиш Українська Парляментарна Репрезентація, вибрана одноцілим фронтом селян, робітників та інтеліґенції у 1930. р., є одиноко покликана репрезентувати український нарід у Польщі і ніхто не може їй того права оспорювати; 2) висловлює Українській Парляментарній Репрезентації УНДО повне довіря за оборону прав українського народу та одобрює її дотеперішню діяльність; 3) завзиває українське громадянство до консолідації всіх національних сил для спільної праці на всіх ділянках національного життя.

Збори замкнув короткою промовою п. шамб. Цегельський, дякуючи всім присутнім за участь та взиваючи й заохочуючи до ревної праці й організації на політичній, просвітній та економічній ділянці.

Політична нарада УНДО і вибори до Повітового Виділу в Заліщиках.

Дня 2. червня відбулась у Заліщиках політична нарада членів УНДО, на яку явилося 5 замісцевих священиків та около 20 найвизначніших селян повіту.

Сен. д-р *А. Горбачевський* у тригодинній промові зясував політичне положення українського народу на всіх землях, спинився довше на новій конституції та проекті нової виборчої ординації до законодатних палат у Варшаві, звернув увагу на резолюції ЦК та візвав до віднови Пов. Нар. Комітету.

До реферату і дискусії, в якій забирали голос *о. дек. Саврій, б. сен. Бараник, д-р Тригук і ін.*, ставилися з давно тут невидінним зацікавленням учасники-селяни.

По висненнях сен. д-ра Горбачевського, який тішиться у повіті повним довірям і високою пошаною, замкнув наради голова Повіт. Нар. Комітету *д-р Стефанович*, назначуючи день на збори в цілі перевибору і віднови Пов. Нар. Комітету.

Самоврядні вибори в повіті, в яких виявилась нечувана, просто хоробливна манія кандидування по громадах (нпр. Іване Золоте), завершились дня 5. червня вибором до Повітового Виділу двох членів УНДО: б. сенатора В. Бараника в Заліщик і Маркіяна Гальки, господаря з Печерної.

Вибори до повітової ради в Надвірній.

Дня 20. травня відбулися в Делятині вибори до повітової ради в Надвірній. Всі три національности вист[а]вили своїх кандидатів. Голосування було тайне. Всі три кандидати дістали по 7 голосів, бо громадська рада враз з управою має 21 осіб, а саме: 7 українців, 7 поляків і 7 жидів. Кандидатами були: д-р Навроцький, інж. Тилька (поляк, ББ) і д-р Шерф (сіоніст).

Прийшло до льосування внаслідок якого повітовими радними вибрані: д-р Остап Навроцький і д-р Пінкас Шерф. Поляк інж. Тилька перепав. ББ внесло проти цих виборів протест.

Старостство цей протест приняло, бо, мовляв, вибори почалися 20 мін. пізніше, як було назначено. А почались вони пізніше тому, що один польський виборець спізнився і на нього чекали, поки не прийшов.

Дня 3. VI. відбулися вдруге вибори на двох радних Делятина до повітової ради в Надвірній. Безпосередньо перед виборами поліція притримала без ніякої причини одного українського виборця і завела його до магістратської вязниці, звідки зараз по виборах його випустили. Але у виборах він вже не міг взяти участи.

Всеж таки ще українського кандидата вибрало знову 7 голосів, хоч було тільки 6 голосуючих українців; кандидат жидів дістав теж 7 голосів; кандидат поляків 6 голосів. Вибрані: д-р Навроцький і д-р Шерф з Делятина.

Побачимо, чи старостство уневажнить знову ці найлегальніше в світі переведені вибори.

Виборчі округи в Галичині.

У пятницю, 7. червня, роздали послам соймові друки з проєктом виборчої ординації до сойму та сенату.

Проєкт ББ у закінченні містить виборчі округи до сойму. Виборчих округ до сойму є 104. У Галичині є такі округи, а саме від ч. 61 до 87.

Округа 61. Тернопіль, повіти тернопільський, збаразький і скалатський.

Округа 62. Золочів, повіти золочівський, камінецький, радехівський і брідський.

Округа 63. Бережани, повіти бережанський, перемишлянський і зборівський.

Округа 64. Бучач, повіти бучацький, теребовельський, підгаєцький.

Округа 65. Чортків, повіти чортківський, копичинецький, борщівський і заліщицький.

Округа 66. Станиславів, повіти станиславівський, товмацький і надвірнянський.

Округа 67. Коломия, повіти коломийський, городенський, снятинський і косівський.

Округа 68. Калуш, повіти: калуський, рогатинський і долинський.

Округа 69. Стрий, повіти стрийський, жидачівський і бобрецький.

Округа 70. і 71. Львів ділиться на дві округи, поділені комісаріятами поліції. До першої округи належать комісаріяти поліції: II, III, V, VIII, і IX. До другої округи належать комісаріяти поліції I, IV, VI, VII, і X.

Округа 72. Львів-Повіт, повіти львівський, городецький, мостиський.

Округа 73. Сокаль, повіти: сокальський, жовківський, равський і любачівський.

Округа 74. Перемишль, повіти перемиський, ярославський і яворівський.

Округа 75. Дрогобич, повіти дрогобицький і рудецький.

Округа 76. Самбір, повіти самбірський, добромильський і турчанський.

Округа 77. Сянік, повіти сяніцький, ліський, коросненський.

Округа 78. Ряшів, повіти березівський і кольбушівський.

Округа 79. Ланьцут, повіти переворський, ніжанський і тарнобжеський.

Округа 80. і 81. Краків, I. округа комісаріяти поліції: I, II, і III. — II-га округа комісаріяти IV, V, VI.

Округа 82. Краків-повіт, повіти краківський, хшанівський.

Округа 83. Бохня, повіти бохненський, лімановський і бжеський.

Округа 84. Тарнів, повіти тарнівський, домбровський і мелецький.

Округа 85. Ясло, повіти ясельський, ропчицький і горлицький.

Округа 86. Новий Санч, повіти Новий Санч, Новий Торг.

Округа 87 Вадовиці, повіти: Вадовиці, Живец, Мисьленіци.

На Волині є такі округи: від 56 до 60, а саме:

Округа 56 Луцьк, повіти: Луцьк, Горохів.

Округа 57 Ковель, повіти: Ковель, Любомль, Володимир.

Округа 58 Сарни, повіти: Сарни і Костопіль.

Округа 59 Рівне, повіти: Рівне і Здолбунів.

Округа 60 Кремянець, повіти: Кремянець і Дубно.

Новий уряд в Англії.

Аґенція Райтера повідомляє, що оклад нового англійського кабінету буде такий: Болдуін — премієр, Мекдональд — віцепремієр, внутр справи — Саймон, канцлер скарбу — Чемберлен, льорд канцлер-Гейлшем, загр. справи — сер Самуель Говр, льорд печатки — Іден, міністер війни — льорд Галіфакс, міністер для Індії — Зетленд, міністер домінїй — Томас, міністер кольоній — син Мекдональда, міністер летунства — Лайстер, міністер маринарки — Монзель, міністер торговлі — Рансімен, міністер хліборобства — Еліот, міністер здоровля — Ґуд, міністер праці — Бравн, мін. освіти — Стенлі.

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3, 1. пов., тел. 54-56. Приймає футра до перехову на літо. 1138 21-?

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорущини 3, поручає: коцдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 639 75-100

— **Мясарні Центросоюзу у Львові,** Ринок ч. 2, Жовківська ч. 178, Личаківська ч. 50. 7—30

— **Замість повідомлення** родини і знайомих про смерть у Берестї н. Б. мого мужа **Юрія Будза,** уродженого в Старих Кутах, складаю на Рідну Школу 15 зол. — Анна Будзова, Бересть н. Б. 1682

—**Нові твори** наших композиторів уперше виконають на вечорі С. У. Пром-у у суботу 8. ц. м. у малій салі Муз. Т-ва ім. Лисенка з поясненнями Василя Барвінського. Виконають твори З. Лиська, М. Колесси і Н. Нижанківського. Вступ вільний за програмками. Початок в год. 8. вечором.

— **З нагоди 74-ліття патрона Товариства** Виділ Наук. Тов. ім. Шевченка влаштовує в неділю 9. червня в год. 11. вранці в салі музею Т-ва (вул. Чарнецького 24) святочні сходини з такою програмою: Вступне слово голови Товариства д-ра Ів. Раковського; д-р Я. Гординський: Т. Шевченко й старе українське письменство, д-р В. Сімович: До архаїзмів у Шевченковій мові

— **Відділ Т-ва „Український Центральний Комітет** у Львові повідомляє громадянство, що добродійна льотерія, яка була призначена на день 9. червня ц. р., з технічних причин відкладається на осінь ц. р. Про день льосування оголоситься в пресі. — **Управа Товариства.**

— **Про виїзд до оселі Т-ва Письменників і Журналістів у Камені Довбуша.** Оселя Тов. Письменників і Журналістів у Камені Довбуша має на червень вільні чотири кімнати. Харч по 1.80 зол. від особи (три рази денно) можна замовляти в господині Оселі. Хто хоче виїхати мусить зголоситися в ред. Кедрина в „Ділі“, або ред. Ковальця в „Новім Часі“ — за посвідкою. На мешкання можуть рефлектувати й особи зпоза Товариства.

— **Приклад гідний наслідування.** Українське Т-во охорони дітей та опіки над молодю дістало таке письмо: „У відповідь на заклик п. Константини Малицької в справі допомоги нашій молоді в організації літніх таборів осель зголошую **дві стипендії ім. пок. д-р Дарії Лежогубської-Чубатової** — одну для хлопця, ґімназійного учня, в оселі на Соколі, другу для дівчини, реміснничої учениці, в оселі Рожанці. Квоту 65 зол. рівночасно вплачую на конто осель до Земельного Банку у Львові. — **Проф. д-р Микола Чубатий, Львів**“.

— **Врочистий концерт** для вшанування 30-літньої праці проф. Софії Козловської відбудеться у вівторок 11. ц. м. в салі Польського Музичного Т-ва. Участь у концерті возьме 17 колишніх учениць ювилятки, м. і. Дарія Бандрівська та Іванна Шмериковська-Приймова.

— **Весняна вистава у Львові.** В палаті штуки на площі Східних Торгів відкрито весняну виставу, що обіймає виставу портрету, загальний сальон, фотографіку, метальопластику і килими. Зібрано праці понад 70 артистів. Вистава стоїть на високому рівні і користується великою фреквенцією публики. В неділю 9. ц. м. в год. 1. впол.

В перші роковини смерти незабутнього мого Мужа

бл. п. Романа Сосновського

радника Суду Апеляції у Львові,

відбудеться дня 9. червня 1935 в год. 12 вполудне в Успенській Церкві

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

на яке запрошує

Жінка.

виголосить про цю виставу проф. Стан. Махневич, автор книжки „Естетика щоденного життя“, відчит. Доїзд на виставу трамваями ч. 10.

— **Вписи до ґімназій.** Шкільна кураторія розпорядила, щоб у випадках, коли перші кляси ґімназій нового уладу не можуть помістити зголошеної молоді, відкривали рівнорядні кляси. Кандидати до першої кляси мають здати вступний іспит при чому мусять мати до 20. серпня ц. р. скінчених бодай 12 літ, а не можуть бути старші над 16 літ. До молоді, яка зголошується до ґімназії зі свідоцтвом скінчення 6 відділів вселюдної школи, можна цього року не держатися постанови щодо долішньої границі віку.

— **Купецька ґімназія** буде відкрита з початком нового шкільного року у Львові. Є це новий тип фахової школи, що має виучувати теоретично працівників для господарського промислу. Нова ґімназія, що міститься при пл. Стрілецькій, складається з чотирьох кляс і призначена тільки для хлопців. Вписуватися можуть ученики з укінченою VI клясою вселюдної школи у віці від 13 до 16 літ. Перед приняттям мають зложити іспит.

— **Хуртовина з громами** перейшла над Ярославом і повітом. Від громів згоріло кільканацять господарств, м. н. у Шівську згоріли дві стодоли з мертвим інвентарем власність М. Дмитруся та В. Булянського.

— **Свідок щез зі суду.** Перед судом присяглих у Станиславові розпочалася розправа проти Івана Шляхтича, Корнила Чорного, Олекси Кривого, Юрка Мельничука і Сид. Федорняка, яким закинено, що були членами ОУН і вели на терені села Крилос біля Галича терористичну акцію, домагаючись під загрозою смерти окупів. Між свідками, яких покликано на розправу, находилася Анна Федорняк, покинена любовниця обв. Шляхтича. Безпосередно перед розправою вона щезла зі судового будинку. Якісь два мужчини підійшли до неї на коридорі і після довшої розмови повели її кудись. На основі вердикту суддів присяглих суд засудив Ів. Шляхтича на 4 роки вязниці, Корн. Чорнія на 3 роки, інших увільнив.

— **Душогубство в лісі.** Біля Євуполя знайшли в лісі жіночу хистку, яку передано поліції. Одночасно повідомлено владу, що перед кількома днями зі села Сільці вийшла господиня Марія Байдак на судову розправу до Галича і більше не вернулась. Занепокоєний тим син її пішов до адвоката в Галичі і ствердив, що його мати в Галичі зовсім не була. Почали шукати за нею в лісі й остаточно знайшли її тіло в стрілецькому рові, що залишився ще з часів світової війни. Сліди на тілі вказували на те, що вбита звела з душогубом завзяту боротьбу. Байдакова знана була в селі з безнастанних процесів, які вела зі своїми сусідами. Нема сумніву, що хтось убив її для пімсти. Мала 48 літ. Чоловік її виїхав ще перед війною до Канади і не дає знаку життя.

СПОРТ.

ЛЕХІЯ — УКРАЇНА.

В неділю 9. ц. м. відбудуться відплатні змагання за мистецтво Окружної Ліги копаного мяча між дружинами: Лехія — Україна. Початок в год. 11. передполуднем на грищі 40. п. п. (Погулянка).

ГАСМОНЕА — УКРАЇНА.

В понеділок 10. ц. м. відбудуться товариські змагання копаного мяча між дружинами: Гасмонеа — Україна. Початок в год. 11 передпол. на грищі 19. п. п. (Цитадели).

СОКІЛ III — ТРИЗУБ.

В неділю 9. ц. м. відбудуться змагання цих дружин за мистецтво У. С. С. на грищі Р. К. С. (Богданівка). Початок: год. 4.30 попол.

СОКІЛЬСЬКІ ЛЕГКО-АТЛЕТИЧНІ ЗМАГАННЯ У ЛЬВОВІ.

В четвер 6. 6. відбулися серед несприятливих умовин деякі конкуренції сокільських легко-атлетичних змагань, а саме: тризмаг членів, членниць та учасників і скоки у височінь членниць та учасників. До змагань стануло 51 змагунів (21 побр., 17 посестер і 13 учасників).

Учасники: в бігу на 60 м.: 1) Лідчин 8.1, 2) Бинський 8.2, 3) Павлюк 8.5; у скоці удовжінь: 1) Лідчин 4.57 м., 2) Павлюк 4.40 м., 3) Остап і Ґавур по 4.24; у меті ратищем обіруч: 1) Павлюк 40.30 (27 ∔ 13.30) м., 2) Остап 32.74 (21.50 ∔ 11.24) м., 3) Олесь 31.90 (20 ∔ 11.90) м., поза конкурсом „Ляля“ 54 м. (37.50 ∔ 16.50). У скоці вшвичінь: 1) Ґавур, 2) Остап і 3) Лідчин по 1.33.5 м., 4) Калинюк, С. IV, 1.27. В тризмагу заняв І. місце Павлюк 16.6 т., 2) Лідчин 14.7 т., 3) Остап 13.4 т., 4) Ґавур 12.7 т., 5) Бинський 11.6 т., 6) Олесь 10.3 т., 7) Калинюк (С. IV) 8.8, 8) Пастух (С. Клеп.) 8.2, 9) Всеволод (С-Б) 7.5, 10) Сидорак (С. Кл.).

Посестри: в бігу на 60 м.: 1) Гатум (С-Б) 9.3, 2) Чорна (С-Б) 9.6, 3) Горбачев (С. Клеп.) 9.8; у скоці вдовжінь: 1) Гатум 3.77 м. 2) Горбачев 3.63 м.) 3) Писарівська (С-Б) 3.58 м., 4) Чорна 3.50 м.; в меті мячем з вухом півтора кг. 1) Чура (С. IV) 29.07 (попереднього року Оглій, С.-Б., 28.38 м.), 2) Горбачев 26.70 м., 3) Писарівська 26.25, 4) Гатум 26.05; у скоці ввисочінь: 1) Гатум 1.27.5 м., 2) Горбачев 1.17 м., 3) Оглій і Писарівська по 1.12 м., 5) Гуменюк (С. IV) 1.07 м. В тризмагу осягнула 1) Гатум (С-Б) 22.7 т., 2) Горбачев (С. Клеп.) 20.8 т., 3) Писарівська (С-Б) 19.4 т., 4) Чура (С. IV) 17.8 т., 5) Чорна (С-Б) 17.6 т., 6) Оглій 17.1 т., 7) Гуменюк (С. IV) 15.5 т., 8) Лутчин С. (С-Б) 14.7 т., 9) Семчук (С. IV) 13.9 т., 10) Славецька М. (С.IV) 13.5 т.

Побратими: В бігу на 100 м.: 1) Роман (С. III) 12.6, 2) Семенюк (С-Б) 12.7, 3) Ковачок (С-Б) 12.8; у скоці вдовжінь: 1) Ковачок 5.44 м., 2) Роман 5.09 м., 3) Семенюк 4.98 м.; у меті диском обіруч: 1) Семенюк 67.37 м. (37.42 ∔ 29.95), 2) Круль (С. Клеп.) 57.54 (31.24 ∔ 26.30), 3) Жирко М. (С. III) 44.92 м. (26.94 ∔ 17.98), 4) Мельник (С. IV) 44.87 м. (25.57 ∔ 19.30), 5) Тихоліз В. (С-Б) 41.74 м. (25.09 ∔ 16.65). В тризмагу осягнув 1) Семенюк 23.1 т., 2) Круль 21.2 т., 3) Ковачок 20 т., 4) Роман 15.1 т., 5) Копач Р. II. 13.2 т., 6) Тихоліз і Когут по 12.7 т., 8) Мельник 12.5 т., 9) Жирко М. 12.5 т., 10) Лебішак (С. IV) 10.8 т.

Гінші та інші конкуренції не відбулися з причини бурі та зливи.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Яремче перед сезоном.

Всі знають Яремче і всі на звук цього слова уявляють собі чудову природу і страшний рейвах.

Природа...

Сині, маестатичні гори вінцем обложили Яремче. Шумливий Прут обвязав його зеленою крайкою, а чудовий віядукт як дорогоцінна клямра зіпняв цю крайку. З синявою неба ллється золоте сонце, а білі хмарки мов лебідки тріпочуть крилами над шпилями гір.

Рейвах...

Всюди він: на вулицях, по ресторанах, над рікою.

На вулицях рої вмелеґантованих жидівочок і їхніх наречених, чи заміжних. На лавках при вулицях стиск старшого покоління обох полів, що вдоволеним оком оглядає „наші діти“, а невтомним язиком обробляє всі теми і проблеми літнища. Серединою вулиці валка яремчанських фіякрів таскає „на спацер“ тих, які не мають кого доглядати, а хочуть усіх оглядати. Візники кричать на коней, гості на візників, а публика перекликується і з гостями і з візниками.

В ресторанах пищать ґрамофони, шкварчать радія, ріже музика. Прийде вечір, уляжеться порох на вулицях — тоді вся публика заповнить ресторани, щоби... далі дихати гірським воздухом.

Над рікою гамір як на ярмарку. Хто досить напроходжувався по вулиці — йде купатися. На пляжі ґлітно як у божниці на судний день. Прут виступає з берегів, беріг вкривається старими ґазетами, лушпинами з помаранч і рештками помідорів. Коли появиться арієць — оглядають його як білого крука.

Ярмурче живе, бавиться, радіє, віддихає.

Якже інакше виглядає Яремче тепер!...

Був я тому два дні в ньому — містечко як вимерле. Навіть шум Прута чути аж на вулицю... Фіякри дрімають на „козлах“ і треба добре потрусити, щоб один з другим повірив, що хтось десь хоче поїхати. Крамарі щойно уставляють за виставами товари, а ресторани щойно запускають підлоги. На А—Б блукає обдертий гуцул-жебрак, снується якийсь непевний тип з ґітарою і... аж тяжко сказати...

Вечоріло. Попри лавку, на якій я сидів і думу думав, перейшла гуцулка. Вишивана сорочка, фоти і... лякерки на ногах. Йшла колихаючись і підспівувала:

„...Кажуть мені люди
Що я учинив...“

Той хід, той спів, ціла її поведінка видались мені якби знайомими, якби десь баченими... Ах, знаю вже! На Академічній у Львові, по півночі, коли на хвилинку опинитесь — перейде попри вас такою самою ходою і з піснею на устах... Тільки, що не в гуцульськім одінні...

До міських типів кожний привик, то й зрізжіння не роблять. Але гуцулка...

Перейшла, постояла, знову вернулась і знову:

„...Кажуть мені люди...“

Не було сумніву щодо її професії, тільки що до причин. Біда чи лінивство?!

— На кого так чекаєш, дівчино?

Заговорила швидко, немов хапаючись, щоб не пізнати було брехні:

— На одного панича. Пішов до ристирації, але зараз має вийти...

— А ти на нього ждеш?! Треба тобі його?

— Такий файний, делікатний...

— А звідкиж ти?

— З Делетина.

— З Делятина!? А щож тут робиш?

— Я тут на свіже повітря приїхала.

— Їдь дівчино назад і берися до якоїсь роботи. Не для тебе повітря в Яремчі.

Махнула рукою і пішла далі.

Задуднів поїзд, ніхто не приїхав і пустився дорогою до Каміня Добоша.

Яремче — тихе і опущене не діждалося і нині гостей...

Галактіон Чіпка.

З ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТИ СПОРТ. СЕКЦІЇ Т-ВА „ПЛАЙ“.

В цьому сезоні літнього мандрівництва с. с. „Плай“ поставила собі за завдання пізнати околиці Львова. З тою метою уладила дотепер кілька прогульок. Початок дала дня 29. 4. традиційна вже Чортівська Скала — поворот крізь Маруньку; учасників 5. Дня 5. 5. відбулася прогулька від Персенківки крізь Сихів і сихівський ліс до Винник та поворот через Чорт. Скалу; учасників 5. Чергова прогулька (19. 5.) йшла на Голоско-Михайлівщину-Грибовичі Малі і поворот через ставки на „Саґарі“; учасників 7. Остання прогулька дня 30. 5. йшла через Рясну Польську-Домажир до Страдча і по оглянені печер поворот через Вороців-Рудно; учасників 7; прогулька півтораденна.

МИСТЕЦТВО У. С. С.

ЛЬВІВ. Буревій — Богун 1:0 (0:0). Одинокі ворота добув Буревій з карного.

ЛЬВІВ. УРСК — Українська Реклама 8:0 (3:0). Гра Української Реклями була брутальна, тому суддя викинув аж 3 її грачів з грища. В УРСК найкращий Маруняк.

СПОРТ ЗА КОРДОНОМ.

ПРАГА. Мистецтво Чехословаччини здобула четвертий раз підряд Славія, здобуваючи 36 пунктів перед Спартою 35 пунктів, дальше Жіденіце і Вікторія Пільзно. До другої ліги спадають Богеміянс і Вікторія (Пільзно). Мистецтво завдячує Славія С. К. Колін, який в середу 5. ц. м. переміг несподівано Спарту 2:1 (1:1). Були це останні змагання І. ліги.

РИМ. Мистецтво Італії здобув четвертий раз Ювентус (Торіно) 44 пункти перед Амброзіяна (Мілано) 42, Фльорентіна 39 і Рома 37 пунктів; до другої ліги спадає Про Верчеллі і Ліворно.

ВІДЕНЬ. Мистецтво здобув Рапід 40 пунктів перед Адмірою і Вієнною. До другої ліги спадає Фаворітнер Сп. К. Гакоаг, який був довший час на останньому місці, вспів у останній хвилині врятуватися.

БУДАПЕШТ. І тут мистецтва вже покінчені. Перше місце добув Уйпешті 35 пунктів, дальше Ференцварош 33, Гунгарія і Шеґед А. Ц. До другої ліги спадає Сомоґі.

—o—

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 8. VI. год. 7·30 веч. „Студентка".

Неділя, 9. VI. год. 3·30 поп. „Фрайляйн доктор".

Неділя, 9. VI. год. 7·45 веч. „Повста".

Театр Рівнородностей.

Субота, 8. VI. год. 7·30 веч. „Шведський сірник".

Неділя, 9. VI. год. 7·30 веч. „Мій коханий дурнику".

Кіна.

АДРІЯ: „В обороні закону", „Манджурія горить".

АПОЛЬО: „Не хочу знати хто ти".

АТЛЯНТИК: „Як у сьомому небі".

ВАНДА: „Ревізор з Петербурга".

ҐРАЖИНА: „Капітан Коркоран" (Вл. Бурівн).

КАСІНО: „Тарзан неустрашимий".

КОЛІСЕЙ: „Нічний експрес", ревія „Самоцвіти Львова".

КОПЕРНИК: „Поворот Франкенштайна (Борис Карлов).

МАРУСЕНЬКА: „Поворот Франкенштайна" (Борис Карлов).

МІРАЖ: „Римські скандали" (Еді Кантор).

МУЗА: „Вондер Бар".

ПАКС: „Голгофта".

ПАЛЯС: „Пані та шофер" (віденська комедія).

ПАН: „Любовна мрія" („Leise flehen meine Lieder").

РАЙ: „Юдіка" оперетка з Ґуст. Фреліхом і Джітою Альпар.

СВІТ: „Їх ексцеленція пілує", „Гопля" (Кл. Бов).

СОНЦЕ: „Пильнуй свого чоловіка", ревія: „Ой, жіночки!"

СТИЛЕВЕ: „Тепер і завсіди" (Шерлі Темпл, Ґейрі Купер), ревія: „Веселі Зреверії".

УТІХА: „Герой із Ріо Ґранде" та ревія.

ХИМЕРА: „Дівча з хмар" (Хозе Мохіка).

Закордонне радіо.

Субота, 8. червня 1935.

Відень (506,8) 14·00 „Аїда" оп. Вердія (фрагм.), 20·30 Оп. й оператові мельодії, 22·10 Симф. концерт, **Братислава** (298,8) 20·15 Скр. рециталь, 20·45 „Панна-вдова" оп. И. Мори, **Брно** (325,4) 15·00 Славянські ритми (муз., сп.), **Прага** (470,2) 16·30 Концерт, **Париж** (1468) 20·00 „Ле Девен ді Віляж" оп. Ж. Ж. Руссо, **Берлін** (356,7) 14·15 Легка музика, 19·00 Вес. авд., **Кенігсвустергвазен** (1571) 12·00 Концерт, 14·00 Муз. всячина, **Кельн** (455,9) 18·10 Діт. хор, 19·00 Концерт, **Ляйпціг** (382,2) 20·10 „Постільйон де Льонжімо" ком. оп. Шретера, **Мінхен** (405,4) 20·10 Опера чотирьох народів: Італія, Росія, Франція, Німеччина (сп., муз.), **Будапешт** (550,5) 12·05, 22·20 Концерт, 17·55 Хор, 18·40 Солісти, **Мілано** (221,1) 11·30 Камер. музика, 20·55 „Ідь бріківо ді Паріджі" оп. Монтанарія, **Рим** (420,8) 14·00 Легка музика, 20·55 „Любовний напиток" оп. Доніцетія.

Неділя, 9. червня 1935.

Відень (506,8) 13·00 Концерт, 15·30 Форт. тріо, 16.50 Мельодії Штравса-Церера й Комзака, 19·15 Два фортепіяни, 20·05 „Лебідь" ком. Мольнара, **Прага** (470,2) 9·15 Хор, 10·00 Тріо дударів, 14·15 Сальон. квартет, **Париж** (1648) 12·15 Концерт, 14·15 Пісоньки, **Білгород** (437,3) 11·15 Концерт, **Берлін** (356,7) 14·15 Солісти, 20·00 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Вес. пополудне, 20·00 Лямпіони й пісні — фестин, **Мінхен** (405,4) 15·05 Веселі пісні, музика, 18·50 Смичк. квартет ес-дур Бетовена, **Будапешт** (550,5) 13·00 Концерт оп. орх., 15·50 Форт. рециталь, 18·15 Циг. музика, 19·50 „Балетниця" оп. Сірмая, **Мілано** (221,1) 17·00 Легка муз., 21·00 „Адріяна Лекуврер" оп. Чілея, **Рим** (420,8) 20·50 Симф. концерт.

Львівське радіо.

Субота, 8. червня 1935.

6·30 Ран. авдиція, 7·30 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольоґ. вістки, 12·05 Російська музика з гр. пл., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Веч. денник, 13·05 Брамс: Секстет б-дур оп. 18, 13·50 Польська морська торговля, 13·55 Експорт, 14·00 Фантазія з опер. Пуччінія — гр. пл., 14·35 Біржа, 14·45 Найновіші гр. пл., 15·30 „Кохання Марії" із пов. Ґоянічинської „Дівчата з Новолипя", 15·45 Концерт малої орх., форт., 16·30 Почт.-техн. скринька, 16·45 Муж. хор, 17·00 Бреслав, 17·10 Концерт, 17·50 Боротьба зі ржою — природнича гутірка, 18·00 Авд. Черв. Хреста, 18·30 Летунська авд., 18·40 Сільва рерум, мист. життя, 18·45 Муз. образці (форт.), 19·15 Промисл Львова, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Орг. твори, 19·50 Акт. фейл. 20·00 Солісти — муз., сп., 20·45 Веч. денник, 20·55 Віденн пляне здоровля, 21·30 Форт. концерт а-моль Шумана, 22·00 Реклям. концерт, 22·15 Літер. нарис: На виденському овиді, 22·30 Театр Уяви: Приказ" Шредера, 23·00 Комунікати, 23·05 Ситківковий меч Дейвісову чашу Польща—Півд. Африка, 23·25 Мала оркестра.

Неділя, 9. червня 1935.

8·20 Ранішня авд., 10·00 Музика з гр. пл., 11·57 Сигнал часу, 12·03 Над берегами Чорного Моря, 12·20 Муз. поранок, 14·00 Концерт із гр. пл., 15·00 Нар. обрядовий рік „Червень", 15·22 Огляд ринків рільних продуктів, 15·35 Россіні „Севільський цирульник" увертюра, 15·45 Рільнича гутірка, 16·00 Трансм. з Висли. Свято бескидської весни, 16·45 Літ. життя Познаня, 17·00 Концерт, 18·00 Трансм. з Осередка праці для дітей у Сандомирі, 18·15 Музика з гр. пл., 18·30 Концерт поморського хору, 18·45 Життя на Висли, 19·10 Рекл. концерт, 19·25 Фрагм. із ситк. мечу Польща-Півд. Африка, 19·50 Фейл.: Перед літер. вїздом ім. Красінського, 20·00 Веч. денник, 20·10 Образці з давн. та суч. Польщі, 20·15 У годину смерти, 21·30 Літер. вечір (словно-муз. авд.), 22·00 Фрагм. із мечу коп. мяча Кравів — Берлін, 22·20 Концерт орх. воєнної мар. в Гдині, 23·05, 23·20 Спорт. вістки, 23·25 Музика з гр. пл.

ПОДЯКА.

Волею Божою відійшла на вічний супочинок **Ґануся Струтинська,** абсольвентка медицини і членка Марійської Дружини Студенток. Похорони на Янівський цвинтар відбулися 17. травня ц. р. при видатній співучасті українського старшого громадянства й молоді. Усім тим, що вшанували в якийнебудь спосіб память Помершої, чи несли їй поміч у недузі, у першуж чергу Впр. оо. Протоігум. Решетилові та ігум. Лучинському, що приготували Покійну на останню дорогу Св. Тайнами, від усього серця подяка. Щиро дякуємо теж о. кан. Лабі, о. ігум. Лучинському, о. Балеєві, о. през. Назаркові та о. проф. Жданові за провід у похоронах; зокрема о. ігум. Лучинському, п. м-рові Дорі Біленькій, як представниці шк. тов. і п. Гальці Захарясевич, як голові Марійської Дружини Студенток, за прегарне прощальне слово над могилою; Мар. Дружині Студенток, Медичній Громаді, Товаришам, що несли домовину, Товаришкам, Друзям по ідеї, Вп. п. О. Бачинській та Паням з Мар. Тов. і Комітету допомоги хорим. Зокрема дякуємо Впр. о. дир. Лициняковi, СС. Василіянкам, Вп. п. дир. Литвиненко, членам Учительського Збору й молоді обох василіянських заведень за участь у похоронах, вияви пошани для Покійної чи вислови співчуття для родини; усім Кревним і Знайомим щире Спасибіг!

Рідня.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·28—5·31 зол.

Нім. марка 1·72—1·78, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 171·50—171·85, фунти стерлінги 26·10—26·40, австр. шілінги 98·00 — 101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, ліри 42·00—44·00.

Золото: Доляри 9·27—9·28, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75 — 4·85, 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·00—53·00, 4 проц. Зол. Б. Г. 43·00—44·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 46·00—48·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—55·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Преміївки.

Долярівки 52·00 — 53·50, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що ціни на масло не ставить з приводу вичікуючої тенденції; в дні 7. червня ц. р. кооператива платив за:

	льоко Львів.
1 л. молока	0·15 зол.
1 л. сметани	0·70 „
1 к. яєць	2·50 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко вдержана, на сметану і яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що зі 7. VI. ц. р. платить своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвіря птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 45 дкг.	за 1 кг.	1·40 зол.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·90 „
Старі кури „	„	0·80 „
Пантарки „	„	1·30 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

ОПОВІСТКИ.

На голодних Яворівщини зложив д-р Роман Могильницький, Рівне 5 зол. — На Рідну Школу зложив п. Михайло Ковальчук, Затор 3 зол.

Легко — Добре — Дешево

фотографуєш лише камерою

„Kodak" BB

(Baby Brownie)

і дістаєш знамениті знимки у форматі 4×6½ цм., миттєві або продовжні, без наставлювання гостроти.

Коштує тільки

зол. 15.—

Домагайтеся плівок Verichrome Ч. 127

За показом цього купону в кожнім фото-складі камера 'Kodak" BB зол. 12.50

Важний до дня 15. VI. 1935.

Kodak Sp. z o. o. — Warszawa, pl. Napoleona 5

З Українського Технічного Товариства. В суботу 8. п. м. в год. 19 товариські сходини з рефератом д-ра інж. І. Фещенка-Чопівського в салі Музею Н. Т. Ш., Чарнецького 24/II. 1686

Комісія Виховних Осель Українського Краєв. Т-ва охорони дітей та оп. н. м. повідомляє, що зголошення й оплати до обох осель у **Старяві к. Хирова** можна висилати також на руки дир. Леоніда Бачинського, Перемишль, вул. Татарська 4. Провід осель обіймають: **хлопячої:** дир. Л. Бачинський, **дівочої:** проф. Марія Чиж-Мариняковa. При хлопячій оселі буде один дівочий гурток і при дівочій один хлопячий гурток. 1688

Дня 16. червня ц. р. відбудеться зїзд матуристів гімназії в Стрию, котрі в р. 1895 здавали матуру. Просимо до участи всіх живучих Товаришів, як також Товаришів інших річників, що хотілиб побачити ще одинокого живучого проф. Шірмера. Збірка в год. 9·30 коло гімназії. Зголошення висилати на адресу: Інж. Володимир Дутка, Станиславів, Голуховського 46. **Комітет.** 1689 1-3

Вписи до Торговельної Школи Т-ва „Рідна Школа", Львів, вул. Хшановської 9, приймають до дня 1. липня ц. р. щоденно в годинах 11—13. **Управа школи.** 1693 1-2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Пані, Панове! Першорядне укр. фризієрське заведення Кузика, Гродзіцких 4. біля апт. Терлецького. **Для Пань тревала ондуляція пар.** 1611 7—10

Пристійна панна, з освітою бодай середньою, знайде заняття. Ближче під гаслом „Поза Львовом" в Адміністрації „Діла". 1687

Одноповерхова камениця нова з мансардом, горішний Личаків, пять разів по 2 покої кухня, без такси, 25.000, готівкою 13.000. „Трансакція", Львів, Коперника 7.

Ділок над Прутом. Пляжа, ліс. Удержання 3·50—4·00. Гуменюкова, Микуличин. 1683 1—6

Літнище Забродє двір над Сяном (о. р. Salina via Ustrzyki Dolne); ліс, купелі, лодка, риболовля, ситківка, радіо, електрика; добірний харч; ціна від 3 зол., родинам знижка. 1685 1-2

Ясновид Фараду ворожить надзвичайно, в трансі відгадує імена, стан, скільки осіб в родині, життєві тайни — бачить особи на віддаль. Показує заінтересові особи в дзеркалі. Львів, Кохановського 37. 1695 1—2

Печатки кавчукові та металеві для парохіяльних урядів, читалень, кооператив та ін. виконує найдешевше Макс Глязерман, Львів, Сикстуська 19, телефон 215-03. 1358 9—12

Палиці — парасолі, наймодніші парасольки. Нова вирібня, Ягайлонська ч. 16. 1567 7—15

Пансіон „Яблонських Мароко" біля залізничого двірця **у Гребенові під управою п. М. Блавацької** поручає від 1. червня сонячні кімнати одно- дво- і три особові з осібними бальконами та видом на гори. Здорова й добірна кухня на бажання дієтична. Ціни помірковані. 1585 5—8

10.000 мужеських сорочок продає від зол. 2·26 Новочасна вирібня **„Ренома",** Львів, Сонішна 9. 1510 21—22

Новітня робітня обуви Івана Івасівки при вул. Личаківській 15, виконує найновіші зразки мужеської, люксусової обуви, Спеціяльність ортопедична обува. 1580 21—30

За 1 золотий переробляємо жіночі, мужеські капелюхи. Найновіші фасони. Увага: **Шапіра, Ринок 17.** 1667 3-6

Продам камяницю нову, люксусовий комфорт, річний дохід зол. 9.420. Ціна 105.000, вклад 70.000. Зголошення: фірма Ляхман. Пекарська 1, тел. 258-77. 1672 2-2

Тенісові штани найдешевше джерело „Палюм", Гетьманська 22, побіч музею. 1452 7—7

Дора (Карпати) Пансіон „Малява" — гарне положення — поручає сонячні кімнати зі здоровим харчем по приступних цінах. 1678 2—8

Фортепіяни короткі, продає, одинока нагода, значна знижка цін. Ганак, Пілсудського 21. I. пов. 4/28 2—5

„УНІВЕРСУМ" Пасаж Міколяша : Комісовий склеп
оказійно продає і приймає в коміс футра мужеські і жіночі, убрання, куртки плащі, сукні і т. п. 1606 2—5

Криниця — Здрій
бувший лікар
клінік і шпиталів краківських
Д-р мед. Смолинський Іван
ординує в недугах внутрішніх і жіночих **„ШКОЛА"**
1692 біля боровинових лазничок. 1-2

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.